

POSTANOWIENIE

Dnia 9 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek

w sprawie B. W.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 9 sierpnia 2017 r.,

zażaleń skazanego i jego obrońcy

na postanowienie Sądu Okręgowego w P.

z dnia 28 kwietnia 2017r., V Ka (...) w przedmiocie odmowy przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku

p o s t a n o w i ł:

**uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi
Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem, Sąd Okręgowy w P. odmówił skazanemu B. W. przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku z dnia 9 listopada 2016 r., V Ka (...).

Uzasadniając swoje stanowisko, Sąd Okręgowy stwierdził, iż skazany nie może się skutecznie powoływać na to, że nie wiedział o terminie rozprawy apelacyjnej, a tym samym nie mógł dotrzymać terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego, skoro nie dopełniając obowiązku poinformowania sądu o zmianie miejsca pobytu, z własnej winy pozbawił się powiadomienia o terminie wyznaczonej w jego sprawie rozprawy.

Powyższe postanowienie zaskarżone zostało zażaleniami skazanego i jego obrońcy.

Obrońca – ustanowiony przez skazanego w niniejszym incydentalnym postępowaniu - zarzucając zaskarżonemu postanowieniu naruszenie przepisu art. 126 § 1 k.p.k., polegające na niezasadnym przyjęciu, że skazany uchybił terminowi zawitemu do wniesienia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku wydanego w przedmiotowej sprawie z przyczyn od siebie zależnych, w sytuacji, gdy skazany do momentu otrzymania wezwania do stawienia się w zakładzie karnym nie posiadał wiedzy o terminie rozprawy apelacyjnej oraz treści zapadłego wyroku, a wyznaczony skazanemu obrońca z urzędu, który uczestniczył w rozprawie apelacyjnej, nie poinformował go o treści zapadłego wyroku oraz nie złożył osobiście wniosku o sporządzenie i doręczenie jego uzasadnienia, co świadczy o niedochowaniu przedmiotowego terminu zawitego z powodów niezależnych od skazanego, wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i przywrócenie skazanemu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 9 listopada 2016 r., V Ka (...) lub o uchylenie tego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Skazany, domagając się w swoim osobistym zażaleniu – podobnie jak obrońca – zmiany lub uchylenia zaskarżonego postanowienia, podniósł, że będąc reprezentowanym przez obrońcę z urzędu, był przekonany, że w przypadku zmiany wyroku na jego niekorzyść, obrońca poinformuje go o tym i sam złoży wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenia skazanego i jego obrońcy, w zakresie, w jakim wносиły o uchylenie zaskarżonego postanowienia, okazały się zasadne.

Ze względu na to, że orzekając w przedmiocie przywrócenia skazanemu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, Sąd Okręgowy nie miał w polu widzenia wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, przesądzenie o niezasadności wniosku skazanego było co najmniej przedwczesne.

Zgodzić się trzeba oczywiście z Sądem Okręgowym, że rezygnując z poinformowania sądu o zmianie miejsca pobytu, skazany nie może powoływać się na to, że z przyczyn od siebie niezależnych, nie wiedział o terminie rozprawy

apelacyjnej w dniu 9 listopada 2016 r. i wydanym na niej wyroku. Bez wątpienia, gdyby oskarżony występował w prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu bez obrońcy, powyższe uzasadniałoby odmowę przywrócenia mu terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego. Tak jednak nie jest. Nie można przecież nie dostrzegać tego, że oskarżony korzystał z pomocy wyznaczonego z urzędu obrońcy, co zgodnie z poglądami prezentowanymi w orzecznictwie Sądu Najwyższego może mieć wpływ na ocenę jego sytuacji. Przyjmuje się bowiem, że zawinione niedotrzymanie terminu zawitego przez obrońcę jest przyczyną niezależną od oskarżonego, uzasadniającą przywrócenie mu tego terminu. Podkreśla się również, że nieuprawnionym jest zakładanie, że oskarżony niejako nie licząc na dokonanie odpowiednich czynności procesowych przez swego obrońcę, powinien je podejmować sam z zachowaniem stosownych terminów. Z przepisu art. 86 § 2 k.p.k. wynika bowiem jedynie, że działania obrońcy nie wyłączają działań samego oskarżonego, nie zaś, że oskarżony jest zobligowany do działania zawsze samodzielnie i niezależnie od działań swego procesowego zastępcy. Stanowisko przeciwne byłoby sprzeczne z istotą instytucji obrońcy, opierającej się na zaufaniu osoby reprezentowanej do jej procesowego przedstawiciela (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 r., III KZ 31/15, LEX nr 1734691 i z dnia 10 stycznia 2000 r., IV KKN 32/99, LEX nr 39913).

Bez zapoznania się ze stanowiskiem obrońcy z urzędu i wyjaśnienia tego, czy niezłożenie przez obrońcę skazanego wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku było skutkiem jego zaniedbania, czy też wynikało z uzgodnionego z oskarżonym sposobu prowadzenia sprawy, nie można rozstrzygnąć, czy niedotrzymanie przez oskarżonego terminu do dokonania tej czynności było warunkowane przyczyną od niego niezależną.

Jakkolwiek wyznaczony oskarżonemu obrońca z urzędu nie był zobligowany do podejmowania działań po prawomocnym zakończeniu postępowania, to był uprawniony do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku, którym nie tylko nie uwzględniono wniesionej przez obrońcę apelacji, ale w znaczący sposób pogorszono sytuację skazanego, zmieniając wyrok Sądu Rejonowego w zakresie orzeczenia o karze.

Orzekając w niniejszej sprawie, trudno byłoby też zupełnie abstrahować od następujących w toku prowadzonego postępowania zmian przepisów prawa, które mogły prowadzić do błędnego odczytywania przez strony swoich uprawnień i obowiązków procesowych. Wystarczy zauważyć, iż w znajdującym się na k. (...) druku pouczenia o doręczaniu wyroków dla oskarżonego i stron postępowania oraz zasadach składania wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku wskazano, że w przypadku nieobecności strony przy ogłoszeniu wyroku, termin do złożenia wniosku o sporządzenie jego uzasadniania biegnie od daty doręczenia wyroku.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

r.g.